

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Фармацевтичний факультет

Кафедра філософії та економіки

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для практичних занять

з дисципліни “ТЕОРІЯ ПІЗНАННЯ І ФАРМАЦІЯ”

**(курс за вибором) для студентів 1 курсу фармацевтичного факультету
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність 226 “Фармація”**

Львів - 2020

УКЛАЛИ:

ДЕРЖКО Ігор Зеновійович - доктор філософських наук,
професор, за-
відувач кафедри філософії та економіки ЛНМУ ім. Данила
Галицького

Моравецький Остап Михайлович - викладач
кафедри філософії та економіки ЛНМУ ім. Данила Галицького

РОЗГЛЯНУТО:

на засіданні кафедри філософії та економіки ЛНМУ
ім. Данила Галицького (протокол № 7 від 29 січня 2020 р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін
(протокол № 1 від 27 лютого 2020 р.), голова методичної
комісії професор Держко І.З.

ВСТУП

Методичні рекомендації для практичних занять з навчальної дисципліни «Теорія пізнання і фармація» (курс за вибором) складені відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 226 «Фармація», освітньої програми з дисципліни за вибором «Теорія пізнання і фармація».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Курс дисципліни за вибором присвячений гносеології, що історично являє собою найбільш абстрактний рівень самоусвідомлення науки та пізнавальної діяльності взагалі. Курс покликаний стати інтегратором множини дисциплін професійної і спеціальної підготовки студентів. Філософська рефлексія механізмів та специфіки продукування сучасного наукового та науково-практичного знання, зокрема, знання фармацевтичного, медичного та медико-профілактичного характеру, є необхідною складовою успішної фахової діяльності майбутнього магістра.

Курс дисципліни «Теорія пізнання і фармація»:

- Сприяє формуванню основ теоретичного мислення спеціаліста;
- Формує навички застосування філософсько-наукової методології в інтеграції дисциплін професійної підготовки;
- Націлений на формування базисних аксіологічних та світоглядних настанов фахової діяльності майбутнього фахівця.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є феномен пізнавальної діяльності людини, зокрема, специфіка та форми наукової діяльності у її зв'язках з практичною діяльністю фармацевта, медичного працівника.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни пов'язане зі знаннями філософських та гуманітарних дисциплін 1 курсу навчання, особливо з філософією, логікою, біоетикою, етикою, естетикою тощо, та предметно інтегрується з ними.

Опис навчального плану з дисципліни «Теорія пізнання і фармація»

(курс за вибором) для студентів 1 курсу фармацевтичного факультету

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин				Рік навчання	Вид контролю
	всього, год.\ кред.	Лекційних занять	Практичних занять	СРС		
Всього годин	90 год. / 3 кредити ECTS	10	20	60	1	залік

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Теорія пізнання і фармація” (курс за вибором) є отримання студентами необхідної системи знань щодо принципів, методів пізнання природної та соціальної дійсності, засвоєння світоглядно–гуманістичного змісту епістемології, особливостей фармацевтичної науки як спеціалізованої форми пізнання дійсності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни за вибором “Теорія пізнання і фармація” є:

- висвітлення проблем медико-фармацевтичного пізнання в контексті епістемології культури;
- виокремлення та характеристика основних історичних етапів розвитку науки;
- окреслення основних проблем сучасного фармацевта;
- підготовка студента–фармацевта до практичної науково-дослідної діяльності;
- надання вихідних принципів для організації дослідницької діяльності;
- створення наукових концепцій;
- введення наукових концепцій в обіг;
- формування в фармацевтів практики креативно-творчого підходу до професійної діяльності.

1.3 Компетентності та результати навчання, за утворення та розвиток яких відповідає навчальний предмет.

Згідно з вимогами стандарту, методичні рекомендації сприяють набуттю студентами таких **компетентностей**:

інтегральна:

- формування системи знань та умінь, що дозволяє студентам-фармацевтам якісно та ефективно займатися своїм навчанням та всім комплексом обов’язків пов’язаних із ним. В основі інтегральної компетентності лежать особистісні якості та досвід, теоретичні знання та практичні вміння – тобто ті чинники, що зумовлюють здатність студента до навчання;

- формування інтегральної компетентності відбувається через отримання під час навчання певного набору здатностей, які є комбінацією характеристик, що відносяться до знань, застосування цих знань на практиці, а також до умінь, навичок, особистих якостей, здібностей, цінностей тощо;

загальні:

- вміння співробітничати та працювати у групі;

- здатність до раціонального мислення, оперування абстрактними поняттями, дедукції та індукції;

- здатність серед великої кількості філософської літератури вибрати і опрацювати ту, яка найбільше допоможе в теоретичній та практичній діяльності;

- здатність до пізнання нового та неперервного навчання, до засвоєння нових знань та стратегій;

- здатність до незалежного та свідомого мислення завдяки послідовності, систематичності та аргументованості міркувань;

- вміння організовувати взаємозв’язок своїх знань із практикою роботи з клієнтами та покупцями в фармацевтичній галузі;

- здатність до нестандартного розв’язання поставлених завдань, самостійності в умовиводах, незалежності в інтелектуальному пошуку, вміння виявляти та вирішувати філософські проблеми;

- здатність до креативності, вироблення оригінальних ходів думки, ідей, дослідницьких методик та їх застосування;

спеціальні (фахові, предметні):

- здатність до конституювання об'єкта і предмета медико-фармацевтичного пізнання;
- здатність знаходити оптимальне співвідношення між фармацевтичною наукою і практикою;
- здатність виявляти дезінформацію та фальсифікацію в медицині і фармації;
- здатність до комунікації з клієнтом на засадах моральних імперативів;
- вміння вирішувати проблемні питання, що виникають під час роботи у фармацевтичній галузі;
- вміння займати логічну, обґрунтовану та раціональну позицію під час взаємодії із клієнтами у фармацевтичній практиці.

Методичні рекомендації для практичних занять з навчальної дисципліни “Теорія пізнання і фармація” (курс за вибором) містять:

- 1) тематичні плани лекцій та практичних занять;
- 2) план практичних занять з кожної теми;
- 3) методичні вказівки для опрацювання та засвоєння кожного питання плану із нижчеперелічених тем, які тезово розкривають зміст і структуру всіх питань, зосереджують увагу студента на істотних проблемних моментах, мотивують до критичного аналізу та обговорення матеріалу в групі, заохочують обґрунтувати свою думку щодо різних філософських проблем, розтлумачити різні філософські ідеї та підходи, аргументувати свою згоду з різними філософськими концепціями або навести контраргументи для їхнього спростування;
- 5) питання для самоконтролю;
- 6) форми і критерії контролю;
- 7) основну та рекомендовану літературу до кожного заняття.

Результати навчання:

Результатами навчання є здобуття сучасних наукових знань щодо методології та методики наукового пізнання, його історичного досвіду; оволодіння теорією та навичками компетентнісного застосування принципів та форм наукового пізнання у виробленні теоретичного мислення майбутнього фармацевта, теоретико-методологічними знаннями з дисципліни та практичними вміннями і навичками.

**Тематичний план лекцій
з дисципліни
“Теорія пізнання і фармація”
(курс за вибором)**

№\	Теми	кількість годин
1.	Філософська наука і медико-фармацевтичне пізнання	2
2.	Фармацевтична наука і практика як спеціалізована форма пізнання	2
3.	Фармацевтика в системі еволюції науки	2
4.	Фармацевтична наука і практика в системі культури	2

5.	Теоретичні методи пізнання в сучасній фармацевтичній науці і практиці	2
	Всього:	10

**Тематичний план практичних занять
з дисципліни “Теорія пізнання і фармація”
(курс за вибором)**

№\	Теми	кількість годин
1.	Філософська наука і медико-фармацевтичне пізнання	2
2.	Фармацевтична наука і практика як спеціалізована форма пізнання	2
3.	Фармацевтика в системі еволюції науки: закономірності та основні етапи її розвитку	2
4.	Емпіричні методи медико-фармацевтичного пізнання	2
5.	Логіко-гносеологічні проблеми комп'ютеризації і математизації медико-фармацевтичної науки і практики	2
6.	Мова науки. Специфіка мови пізнання і спілкування в фармації і медицині	2
7.	Теоретичні методи пізнання в сучасній фармацевтичній науці і практиці.	2
8.	Методи і форми психо-гуманітарного пізнання в фармацевтичній науці і практиці	2
9.	Пізнання хворого в системі провізор-пацієнт. Репродуктивне і творче в діяльності фармацевта	2
10.	Фармацевтична наука і практика в системі культури	2
	Всього:	20

Практичні заняття

тема 1.

Філософська наука і медико-фармацевтичне пізнання.

ПЛАН

1. Філософська наука і медико-фармацевтичне пізнання.

2. Пізнання як предмет філософського аналізу. Аналіз медико-фармацевтичного пізнання.
3. Труднощі термінологічного розрізнення „гносеології” та „епістемології”. Медико-фармацевтичне пізнання та епістемологія.

Методичні рекомендації

1. Філософська наука і медико-фармацевтичне пізнання.
 - Назвіть основні риси філософської теорії пізнання.
 - Охарактеризуйте етап зародження теорії пізнання та простежте її історичний генезис.
 - Дайте дефініцію сцієнтизму.
 - З'ясуйте, чому сцієнтизм став головною особливістю класичного образу пізнання?
 - Які основні особливості сучасного образу пізнання і осягнення світу ?
 - Чому визнання соціокультурної обумовленості наукового знання є однією із основних особливостей сучасного образу пізнання і осягнення світу ?
 - У чому полягає сучасна реабілітація метафізики?
 - Які спільні риси споріднюють пізнання і переживання та пізнання і розуміння ? У чому їхні відмінності ?
 - Опишіть співвідношення між пізнанням та осягненням дійсності ?
 - Перерахуйте та дайте характеристику основним історичним формам осягнення дійсності.
 - У чому полягає предмет теорії пізнання та яка структура пізнавального процесу?
 - Охарактеризуйте об'єкт і предмет медико-фармацевтичного пізнання.
 - У чому полягає людиновимірний характер медико-фармацевтичного пізнання ?
 - Опишіть співвідношення між фармацевтичною наукою і практикою.
2. Пізнання як предмет філософського аналізу. Аналіз медико-фармацевтичного пізнання.
 - Яким чином філософія здійснює свою світоглядну функцію ?
 - Що таке уявлення про світ як поле дії об'єктивних деперсоніфікованих сил ?
 - На основі яких критеріїв філософія здійснює свідомий пошук та відбір достовірних суджень про світ та людину у ньому, а фармація про строго наукове знання ?

- Яка роль обґрунтування у прийнятті філософських тверджень про істинність того чи іншого факту ? Яка роль логічного обґрунтування у прийнятті рішень сучасним фармацевтом ?

- Яка філософська дисципліна здійснює аналіз процесу пізнання ? У чому він полягає?

- Як відбувається аналіз процесу медико-фармацевтичного пізнання ?

- Чому процес пізнання здійснюється лише в контексті певних меж і можливостей у відношенні «людина – світ» ? Визначіть які межі та можливості має медико-фармацевтичне пізнання ?

- Поміркуйте чому філософське питання «що є істина ? » стосується передусім не конкретних аспектів пізнавального ставлення до світу, пов'язаних з вирішенням окремих завдань людського існування, а принципової спроможності людини пізнати світ, проникнути в його сутність, охопити його своєю свідомістю?

- Поясніть, чи збігається структура світу із структурою мислення про нього, а якщо збігається, то якою мірою ?

- Дайте відповідь на питання, чому існування так званої « пізнавальної тенденції » у будь-якому філософському знанні не обов'язково визначається присутністю розвинутої теорії пізнання як особливого розділу філософії ?

3. Труднощі термінологічного розрізнення „гносеології” та „епістемології”. Медико-фармацевтичне пізнання та епістемологія.

- Хто вперше запровадив термін « гносеологія », та що він спочатку означав ?

- Що свідчить про маловживаність терміну « гносеологія » впродовж 18-го та першої половини 19-го століть ?

- У якому мовно-культурному просторі в основному побутує термін « гносеологія » ?

- Де, ким та коли вперше почало вживатися поняття « теорія пізнання » ?

- Що спочатку означало поняття « теорія пізнання » у своєму німецькомовному варіанті?

- Ким, коли та де був запроваджений термін « епістемологія » ?

- Яке значення надавалося терміну « епістемологія » на початку його використання ?

- Поміркуйте, чи зазнавав термін « епістемологія » якихось серйозних інтерпретацій від часу свого виникнення ?
- До якої філософської традиції найбільше прив'язався термін « епістемологія »?
- Чому практика вживання понять «гносеологія», « теорія пізнання » та « епістемологія » настільки заплутана?
 - З'ясуйте, чи обгрунтовані погляди певних дослідників (наприклад, російського вченого В.Лекторського) про те, що терміни «гносеологія», «епістемологія» і «теорія пізнання» є тотожними?
 - Назвіть один із трьох запропонованих термінів а) «гносеологія», б) «епістемологія» в) «теорія пізнання», -якому найбільш підходить таке визначення: вчення про всезагальні механізми та закономірності пізнавальної діяльності людини, про «знання взагалі», незалежне від його конкретних форм та видів.
 - Дайте одне або декілька сучасних дефініцій терміну «епістемологія» .
 - Чому у працях англomовних авторів, в переважній більшості випадків, вживається тільки термін «епістемологія»?
 - Чи виправданий, на вашу думку, той факт, що іноді «епістемологією» називають підхід до пізнання некласичної філософії?
- Який термін ототожнюється з осмисленням процесу взаємодії суб'єкта та об'єкта класичною філософією до німецьких класиків включно?
 - Розкрийте зміст тези деяких дослідників про визначення «епістемології» як теорії знання, а не пізнання.
- Поміркуйте коли (тобто в яку історичну епоху) медико-фармацевтичне пізнання відділилося від загального корпусу філософських знань та отримало активний, стрімкий розвиток ?
 - Дайте відповідь, чому медико-фармацевтичне пізнання краще формулюється та відображається в контексті епістемології ніж у площині гносеології ?
 - Вкажіть в якому регіоні (чи регіонах) Європи вперше зародилося фармацевтичне пізнання та звідки воно поширилося на інші території континенту .

- Чому для фармацевта, в наш час, настільки важливим стає знання соціально-етичних аспектів сучасної науки ?

тема 2.

Фармацевтична наука і практика як спеціалізована форма пізнання

ПЛАН

1. Знання як необхідний компонент теоретичного та практичного виду людської діяльності.
2. Дезінформація і фальсифікація в медицині і фармації як гносеологічна і морально-правова проблема.
3. Специфіка і співвідношення емпіричних і теоретичних знань в сучасній медицині і фармації.

Методичні рекомендації

1. Знання як необхідний компонент теоретичного та практичного виду людської діяльності.

- Опишіть як ви розумієте поняття «знання» та «фармацевтичне знання» у системі наукового світогляду?
- Що ви розумієте під термінами «антифундаменталізму» і «плюралізму знання» як суттєвих рис сучасного стану наукового пізнання.
- Дайте відповідь як ви розумієте форми позанаукового знання: ненаукового, донаукового, паранаукового, лженаукового ? Наведіть приклади цих форм позанаукового знання ?
 - Історичні форми медичного і фармацевтичного знання (традиційна медицина, гомеопатія, алхімія, герметична фармакологія і гербалістика як форми езотеричного знання).
 - Істинність як визначальна характеристика знання. Істина і правда. Істина і справедливість. Істина і омана.
- Поняття досвіду. Види досвіду. Буденний досвід. Релігійний досвід. Трансцендентальний досвід. Внутрішній досвід.
- Поняття практичного знання та його особливості. Практичний досвід та його види.
- Нетрадиційна медицина та фармацевтика як вид практичного знання.
- Міфологічне знання та його особливості. Міфологічне знання структурі інших видів знання: релігійного, художнього, філософського, буденного, особистісного.
- Релігійне знання та його особливості.

- Філософське знання та його специфіка.
- Художньо-образне знання та його специфіка.
- Поняття псевдонаукового знання та його види.
- Структура наукового знання та його основні форми.
- Теорія та гіпотеза, як форма ненаукового знання.
- Мислення та його основні складові: розум, та розсудок.
- Види пізнавальної діяльності та види знання, що пов'язані з діяльністю розсудку.
- Знання, що отримуються за допомогою розуму.
- Позараціональні способи пізнання: інсайт, інтуїція.

2. Дезінформація і фальсифікація в медицині і фармації як гносеологічна і морально-правова проблема.

- Поняття дезінформації і фальсифікації в медицині і фармації.
- «Інтелектуальна власність» та плагіат у філософській та фармацевтичній науці і практиці.
- Місце фармацевтичної науки в науковому знанні і пізнанні.
- Охарактеризуйте об'єкт і предмет медицини, етики та фармації.
- Клінічна фармацевтика як єдність природничо-наукового і гуманітарного пізнання.
- Особливості наукового знання.
- Системна обґрунтованість і універсальність наукових знань.
- Ідеали і критерії науковості. Знання емпіричні і теоретичні у фармацевтичному пізнанні.
- Теоретизація науки і медицини і фармації, проблема предмета медичної діяльності
- Які концепції характеризують сучасну методологію науки?
- Які основні етапи взаємодії філософії та медико-фармацевтичного пізнання у процесі становлення філософії медицини?
- Поняття парадигми у концепції Т. Куна.
- Правові та моральні аспекти у медико-фармацевтичній діяльності
- Розгляньте морально-етичні аспекти професійної діяльності фармацевта.
- Основні вимоги до проведення фармацевтичних досліджень.
- У чому полягає морально-етичний аспект помилки у фармацевтичній практиці?
- Розкрийте найбільш поширені причини та фактори лікарських помилок у фармації.
- Зв'язок здоров'я і хвороби з моральним вибором людини.

3. Специфіка і співвідношення емпіричних і теоретичних знань в сучасній медицині і фармації.

- Роль емпіричних та теоретичних методів пізнання у медицині і фармації.
- Теоретичне та емпіричне у методології фармацевтичного знання.
- Розкрийте значимість діагностики у процесі надання якісної медичної допомоги.
- Розкрийте позитивні та негативні наслідки комп'ютеризації медицини. Як з ними пов'язана вірогідність допущення лікарської помилки?
- Які критерії включає якість медичної допомоги?
- Розкрийте актуальні проблеми медичних експериментів та їх перспективи
- Що таке клінічне дослідження і яка мета клінічного дослідження за правилами проведення якісних клінічних досліджень (GCP)?
- Специфіка, рівні і форми наукового пізнання?
- Охарактеризуйте відмінності та спільні риси [емпіричних](#) та [теоретичних](#) дослідження у медико-фармацевтичному пізнанні.
- Проблема емпіричного і теоретичного знання в науковому та медико-фармацевтичному пізнанні.
- Значення емпіричних і теоретичних знань у побудові наукових та медико-фармацевтичних концепцій.
- Назвіть основні принципи побудови наукових та медико-фармацевтичних теорій.
- Розкрийте погляди позитивістів О. Конта та Е. Маха стосовно взаємовідношення емпіричного і теоретичного.
- Представте методи пізнання, що використовується як на теоретичному, так і на емпіричному рівні.
- Вимоги щодо проведення емпіричних досліджень в медицині і фармації.
- Умови проведення фармацевтичної практики та досліджень.
- Українська фармацевтика у практиці В.П. Черних.
- Проблема соціальної фармації в Україні.
- Проаналізуйте сучасні тенденції професійної діяльності провізорів.
- Розвиток і досягнення фармацевтичної науки в галузі організації та економіки фармації в Україні.

тема3.

Фармацевтика в системі еволюції науки: закономірності та основні етапи її розвитку

ПЛАН

1. Теорія пізнання та фармацевтика в системі еволюції науки: закономірності і основні етапи їхнього розвитку.
2. Розвиток фармацевтики в античний та середньовічний періоди.
3. Фармацевтична наука в період Нового Часу та сучасну історичну епоху.

Методичні рекомендації

1. Теорія пізнання та фармацевтика в системі еволюції науки: закономірності і основні етапи їхнього розвитку.
 - Охарактеризуйте етап передісторіїфармацевтичної науки та його особливості.
 - Назвіть основні етапи розвитку фармацевтичної науки.
 - Поміркуйте, які основні зародки медицини та фармації існували в первісному (докласовому) суспільстві?
 - З'ясуйте, чому народна медицина являється попередницею фармацевтики як науки ?
 - Назвіть у чому полягають визначальні особливості народної медицини та фітотерапії як форм емпіричного знання.
 - Опишіть основні ознаки лікування та лікознавства Стародавнього світу.
 - Визначіть, чи мали вплив на фармацевтику епохи Середньовіччя магія, астрологія, алхімія. Як вони повпливали на становлення фармацевтичної науки цієї епохи ?
 - Якою була основна мета фармацевтики епохиСередньовіччя ?
 - Поміркуйте про роль арабської фармації у становленні та розвитку фармацевтичної науки епохи Середньовіччя ?
 - З'ясуйте, де та в якому році була заснована перша аптека ?
 - У чому, на вашу думку, полягала духовна революція епохи Відродження та який її вплив на розвиток медицини і фармацевтики?
 - Дайте дефініцію та опишіть ятрохімію (лікувальну хімію), як новий напрямок в медицині і хімії епохи Відродження, що дав початок сучасній фармації. Визначіть вклад, що зробив у її формування та розвиток Теофраст фонГогенгейм (Парацельс).
 - Опишіть найважливіші ознаки науки Нового часу та її вплив на становлення сучасної парадигми медицини і фармацевтики.
 - В яку історичну епоху гносеологія як специфічна теорія пізнання перейшла від ідей про співвідношення думки та її змісту, істини та омани, до повноцінної науки, що динамічно розвивається ?

- Коротко охарактеризуйте та виділіть найважливіші риси знань емпіричних та теоретичних.
- Перерахуйте основні відмінності між емпіричними та теоретичними знаннями.
- З'ясуйте, яка специфіка і співвідношення емпіричних і теоретичних знань в сучасній медицині і фармації ?
- Які англійські мислителі розробляли емпіричну концепцію ?
- Поміркуйте, хто першим заявив про емпіризм та експериментальну науку ?
- Поясніть чому Ф. Бекон вважав, що науки, які вивчають пізнання та мислення, є ключем до всіх інших наук ?
- З'ясуйте чому Ф. Бекон був переконаний, що поширена на той час логіка не є корисною для набуття знань?
- Опишіть основні ознаки нової логіки, про яку писав Ф. Бекон.
- Охарактеризуйте три основні шляхи пізнання, які розрізняє Ф. Бекон.
- Якому пізнанню віддавав пріоритет Ф. Бекон ?
- Назвіть та опишіть сформований Ф. Беконом емпіричний метод пізнання ?
- Визначіть, що є головною метою наукового пізнання за Ф. Беконом ?
- З'ясуйте, що означає поняття «сенсуалізм».
- Яку роль сенсуалісти відводили логічному мисленню ?
- Дайте відповідь на питання, як називаються вчені, які ставлять розум, логічне мислення над почуттями ?
- Поміркуйте, яку роботу, за Декартом, виконує сумнів ?
- З'ясуйте, що для Декарта є конструктивним, всезагальним та універсальним ?
- Визначіть, що передбачають правила раціонального методу Декарта ?
- Чому Декарт піддавав різкій критиці традиційну схоластизовану формальну логіку ?
- Опишіть в загальних рисах медико-фармацевтичне пізнання в країнах Європи 17 століття.
- Зформулюйте головне питання гносеологічної концепції І. Канта ?
- Назвіть, які три головні характеристики пізнання досліджував І. Кант ?
- Дайте відповідь на питання, яким станом мислення І. Кант вважав діалектику ?
- З'ясуйте, чим для І. Канта є трансцендентальна логіка ?
- Назвіть головний прийом, що використовується в трансцендентальній логіці І. Канта.
- Визначіть, яку роль у розвитку гносеології І. Канта відіграло вчення про антиномії?
- Що, на думку І. Канта, зумовлює суперечності, антиномії чистого розуму?

- На ваш погляд, чому ідеям розуму Кант відводить тільки регулятивну функцію ?
- Поміркуйте, чи може метафізика по-своєму сконструювати об'єкт і вивчати його на взірць математики чи природознавства ? Як вирішував цю проблему І. Кант ?
- Поясніть, яку роль в концепції Канта відіграє практичний розум ?
- Дайте відповідь на питання, коли знання по-справжньому має цінність, на думку Канта ?
- З'ясуйте, як Гегель переосмислив співвідношення розсудку і розуму ?
- Зформулюйте як у своїй теорії пізнання Гегель окреслював ідею (істину) ?
- Чому Гегель скептично ставився до інтуїції як до безпосереднього знання, на якому можна побудувати науку чи філософію ?

2. Розвиток фармацевтики в античний та середньовічний періоди.

- Світова медицина в епоху античності.
- Фармація античного часу.
- Загальна характеристика середньовічної медицини та фармації.
- Салернська медична школа
- Вплив Ібн-Сіні на розвиток лікознавства.
- Парацельс і його внесок в розвиток фармації.
- Класифікацію хвороб і факторів, що впливають на здоров'я людини Парацельса.
- Внесок Гіпократів у розвиток медицини та фармації.
- Медицина стародавнього Риму.
- Медицина та фармація часів стародавніх слов'ян та скіфів.
- Медицина та фармація у Київській Русі.
- Світова медицина в епоху середньовіччя.
 - Медицина та фармація Візантії.
 - Медицина та фармація Західної Європи. .
 - Монастирська медицина та фармація та її основні представники.
 - Медицина і лікознавство України-Русі в XIII ст.
 - Медичні школи, перші дипломовані лікарі.
 - Відомі фармацевти епохи середньовіччя.
 - Розвиток аптек та аптекарського ремесла епохи середньовіччя.

3. Фармацевтична наука в період Нового Часу та сучасну історичну епоху.

- Світова медицина та фармація у XVI – XX ст.
- Вплив трьох великих природничо-наукових відкриттів на розвиток медицини та фармації.
- Внесок А. Шерера у фармацевтичну практику.
- Основні етапи становлення системи лікарського забезпечення населення українського населення періоду Нового Часу.
- Фармацевтична освіта в структурі медичної освіти в XVI – на початку XX ст..
- Історико-педагогічний аналіз професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі (друга половина XIX ст. – 1921 р.).
- Характеристика мережі фармацевтичних закладів освіти в період Нового Часу.
- Медицина та фармація Західної Європи періоду Нового Часу.
- Охарактеризуйте «Теорію імунітету» І. Мечникова.
- Вклад у розвиток фармацевтики Т. Торосевича.
- Співвідношення мети і засобів в пізнанні медико-біологічних явищ, в синтезі і випробуванні нових ліків.
- Вклад Р. Жигманді, О.П. Орехова, А.Д. Розенфельда у розвиток аптечної практики.
- Синергетика, її методологічне значення для медицини і фармацевтики.
- Наукова революція в медицині і фармації кінця XX ст. початку XXI ст. як перехід від механістично-аналітичної до холістично-екологічної парадигми.
- Підготовка фармацевтичних кадрів в період Нового Часу.
- Вклад у фармацевтичну науку Л.С. Цепковського.

тема 4.

Емпіричні методи медико-фармацевтичного пізнання

ПЛАН

1. Характеристика методів і засобів пізнання.
2. Концепції загальнонаукових, соціально-наукових, емпіричних і теоретичних методів пізнання.
3. Методи і засоби дослідження в медицині і фармації.

Методичні рекомендації

1. Характеристика методів і засобів пізнання.

- Поняття методу. Класифікація методів наукового пізнання, гносеологія.
- Вчення про метод наукового знання Ф. Бекона.
- Застосування загально філософського методу у фармацевтичній науці.
- Етапи емпіричного дослідження у фармації.
- Особливості застосування методу формалізації.
- Охарактеризуйте головні методи і засоби теоретичного дослідження.
 - Науковий метод як єдність об'єктивного і суб'єктивного у медико-фармацевтичному пізнанні.
 - Сфера пізнання як середовище виникнення методології.
- Філософська методологія: класичні (діалектика, метафізика) та неklasичні (синергетика, феноменологія, негативна діалектика) концепції.
- Закони, принципи, категорії діалектики та їх методологічне значення
- Раціоналістичний метод Р. Декарта;
- Діалектичний метод Сократа, Г. Гегеля, К. Маркса;
- Феноменологічний метод Е. Гуссерля;
- Системний метод Л. Берталанфі
- Проаналізуйте загальні дослідницькі методи.
- Вплив епохи Нового Часу на розвиток методів медико-фармацевтичного пізнання.
- Характеристика методів і засобів пізнання та гносеології у працях філософів античності.
 - Дослідження методів і засобів пізнання та гносеології у працях філософів європейського середньовіччя.
- Концептуальні основи наукового пізнання у медико-фармацевтичній практиці.

2. Концепції загальнонаукових, соціально-наукових, емпіричних і теоретичних методів пізнання.

- Вибір методології, опорних теоретичних положень дослідження у медико-фармацевтичному пізнанні.
- Визначення ходу та передбачуваних результатів у медико-фармацевтичних дослідженнях.
- Побудова гіпотези дослідження, вибір методів дослідження

- Види гіпотез: нульова, описова, пояснювальна, основна, робоча, прогностична
- Етапи проведення наукового дослідження.
- Вимоги до концепцій наукового дослідження.
- Наукове пізнання і моделювання.
- Модель як метод описування системи.
- Організація і проведення експерименту.
- Аналіз і узагальнення даних дослідження.
- Визначення репрезентативності висновків .
- Співставлення результатів дослідження із теорією. Аналіз розходжень
- Уточнення теоретичних моделей, досліджень та висновків .
- Проведення додаткових експериментів у медико-фармацевтичній практиці.
- Реалізація результатів виконаного дослідження у медико-фармацевтичній практиці.
- Основні ознаки наукового дослідження.
- Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження.
- Емпіричні, логічні та теоретичні пізнавальні завдання наукового дослідження.
- Класифікація наукових досліджень.
- Поняття системного, комплексного та цілісного підходу в науковому дослідженні.
- Головні компоненти методики наукового дослідження.

3. Методи і засоби дослідження в медицині і фармації.

- Методи і засоби дослідження в медицині і фармації.
- Експеримент і спостереження у медико-фармацевтичній практиці..
- Специфіка та різновиди клініко-експериментальних досліджень, фармацевтично-технологічних досліджень в сучасній медицині і фармації.
- Гносеологічні, етико-юридичні питання випробування нових діагностичних і лікарських засобів і нових медичних технологій.
- Прилади і експериментальні установки у медико-фармацевтичній практиці.
- Вимірювальні прилади і еталони та їх роль у пізнанні людини.
- Соціальна фармація як науковий напрямок та навчальна дисципліна.
- Принципи, функції та методи маркетингу в медицині і фармації.
- Класифікація методів функціональної діагностики у медицині та фармації.
- Принципи забезпечення якості клінічних та медико-фармацевтичних досліджень.

- Правові та етико-деонтологічні аспекти проведення клінічних досліджень лікарських засобів.
- Оцінка якості клінічної інформації з позицій доказової медицини.
- Принципи моніторингу побічної дії лікарських засобів як елемент вивчення клінічної ефективності та безпеки ліків у фармацевтичній практиці.
- Вивчення біоеквівалентності як один з видів клінічних випробувань.
- Еквівалентність брендних та генерикових лікарських засобів.
- Методи оцінки біоеквівалентності та біодоступності ліків у фармації.
- Особливості використання результатів клінічних досліджень лікарських засобів у практичній медицині та фармації.
- Організаційні аспекти проведення клінічних досліджень.

Тема 5.

Логіко-гносеологічні проблеми комп'ютеризації і математизації медико-фармацевтичної науки і практики.

ПЛАН

1. Комп'ютеризація і автоматизація науково-фармацевтичних експериментів.
2. Сучасні фармакологічні методики дослідження хворих, суб'єктивна діяльність лікаря та клінічного-фармацевта.
3. Обчислювальний експеримент. Роль математики в розвитку медико-фармацевтичних наук.

Методичні рекомендації

1. Комп'ютеризація і автоматизація науково-фармацевтичних експериментів
 - Комп'ютеризація і математизація, їх зв'язок та специфічні особливості.
 - Комп'ютеризація та пов'язані з нею нові можливості і методи дослідження.
 - Машинне моделювання, машинний експеримент, машинні методи доказу теорії.
 - Засоби технічного забезпечення автоматизації у фармації.
 - Програмне забезпечення автоматизованих систем.
 - Автоматизація діяльності оптових фармацевтичних фірм, аптечних складів.
 - Організація прийому рецептів та відпуску лікарських засобів.

- Сучасна концепція забезпечення якості засобів.
 - Державні механізми забезпечення якості лікарських засобів
 - Застосування штучного інтелекту у медико-фармацевтичній практиці.
 - Застосування комп'ютерних технологій у медицині та фармації.
 - Переваги застосування методів комп'ютеризації у фармацевтичній науці.
 - Оцінювання впливу зовнішніх і внутрішніх ризиків на розвиток фармацевтичного ринку.
 - Експертне оцінювання у визначенні ефективності лікарських засобів.
 - Роль інформатизації фармацевтичного ринку в забезпеченні управління обігом лікарських засобів.
 - Принципи створення та напрями застосування єдиної інформаційної системи охорони здоров'я.
 - Теоретико-концептуальні уявлення про виявлення нових знань при пошуку необхідної інформації в Інтернеті.
 - Технології виявлення нових знань у медико-фармацевтичних дослідженнях
 - Основні вимоги, що визначають структуру та функціонування єдиної інформаційної системи охорони здоров'я.
 - Логіко-гносеологічні проблеми комп'ютиризації в діагностиці хвороб та синтезування фармакологічних засобів.
2. Сучасні фармакологічні методики дослідження хворих, суб'єктивна діяльність лікаря та клінічного-фармацевта.
- Сучасні технічні і тестові фармакологічні методики дослідження хворих.
 - Помилки у практиці медиків та фармацевтів. Шляхи їх запобігання.
 - Основні принципи доказової медицини.
 - Застосування методу об'єктивного контролю у медико-фармацевтичній практиці.
 - Представте три категорії первинних досліджень.
 - Правила організації клінічних досліджень Арчі Кокрейна.
 - Використання міжнародного стандарту клінічних досліджень.
 - Основні принципи застосування доказової медицини.
 - Професійно-етичний кодекс лікаря та фармацевта.
 - Методи дослідження у медицині та фармації

- Організація і надання фармацевтичної допомоги різним групам населення.
- Сучасний стан та перспективи у сфері фармацевтичної діяльності.
- Етичні аспекти фармацевтичних послуг на ринку лікарських засобів.
- Принципи розробки методичних матеріалів для професійного навчання персоналу фармацевтичних організацій.
- Вплив цінового фактору на доступність та вибір лікарських засобів.
- Оцінка якості надання фармацевтичних послуг в Україні.
- Моделювання залежності ціни лікарських засобів від факторів ринкового ризику.
- Застосування фармакоекономічного аналізу у лікувальній практиці.
- Оптимізація вибору лікарських засобів за допомогою фармако-економічних методів.
- Дослідження номенклатури лікарських засобів, що виготовляються в умовах аптек.

3. Обчислювальний експеримент. Роль математики в розвитку медико-фармацевтичних наук.

- Особливості застосування обчислювального експерименту у фармацевтичній практиці.
- Роль математики в розвитку медико-фармацевтичних наук.
- Застосування статистичних методів у медико-фармацевтичній практиці.
- Моделі побудови фармацевтичних досліджень та їх інтерпретація.
- Математичне планування експерименту у фармації.
- Застосування параметричної та непараметричної статистики у фармацевтичних та клінічних дослідженнях.
- Загальна та диференціальна метрика у фармацевтичних та клінічних дослідженнях.
- Назвіть загальні вимоги щодо проведення діагностики у фармацевтичних та клінічних дослідженнях.
- Концепції розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я.
- Міжнародне фармацевтичне співробітництво в галузі охорони здоров'я.
- Роль математичних технологій у побудові медичних та фармацевтичних

концепцій.

- Вимоги щодо проведення лабораторних досліджень у фармації.
- Створення теорії обчислювального експерименту у фармації.
- Наведіть приклади формування експериментів у медицині та фармації.
- Впровадження нано- структур та технологій в медицині та фармації.
- Наноматеріали у фармації та медицині.
- Науково-дослідна робота у медицині та фармації.
- Розроблення моделей комп'ютерного моделювання у медицині та фармації.
- Експериментально-статистичний метод моделювання фізіологічних систем.
- Статистично-комп'ютерне моделювання у вивченні складних систем організму.

Тема 6.

Мова науки. Специфіка мови пізнання і спілкування в фармації і медицині

ПЛАН

1. Становлення і розвиток мови науки як визначального евристичного засобу наукового дослідження.
2. Проблема адекватності мови науки. Функції мови науки.
3. Мовна культура і стиль мислення лікаря та фармацевта.

Методичні рекомендації

1. Становлення і розвиток мови науки як визначального евристичного засобу наукового дослідження.
 - Проаналізуйте мову науки як визначальний евристичний засіб наукового дослідження.
 - В чому полягає сутність та особливості наукового мислення?
 - Представте агальну характеристику процесів наукового дослідження?
 - Проаналізуйте психологічні механізми розвитку наукового потенціалу особистості?
 - Які Вам відомі проблеми етично-правового регулювання дослідницької діяльності в медицині та фармації?
 - Розгляньте концепцію Карла Поппера: проблема зростання наукових знань.
 - Розгляньте концепцію Томаса Куна: історична динаміка наукових знань.

- Розгляньте концепцію Імре Лакатоса: методологія науково-дослідних програм
- Представте концепцію Стівена Тулміна: еволюція матриці розуміння.
- Представте наукові програми класичної науки.
- Якими були передумови кризи класичної науки і революція в природознавстві на межі XIX-XX століть?
- В чому полягає комп'ютеризація наукових досліджень?
- Які методи застосовуються як на емпіричному, так і теоретичному рівні досліджень?
- Назвіть основні терміни та визначення щодо експериментальних досліджень.
 - Що передбачає аналіз результатів досліджень. Формулювання висновків і пропозицій?
- Як Ви розумієте метод індукції та дедукції?
- Які Вам відомі методи емпіричного дослідження?
- Розгляньте класифікацію галузей науки?
- Які вимоги щодо аналізу результатів досліджень. Формулювання висновків і пропозицій?
- Як Ви розумієте термін «наукова інформація»?

2. Проблема адекватності мови науки. Функції мови науки.

- Дайте визначення термінології мова науки і формалізація знання?
 - Як Ви розумієте формалізовані мовні системи, комп'ютерна мова як універсальний спосіб наукової комунікації?
- В чому полягає структура мови науки, уніфікація мови науки?
- Охарактеризуйте словник науки. Проблема адекватності мови науки.
- Як Ви розумієте функції мови науки?
- Дайте визначення термінології мова і мовлення науки: наукове спілкування, мовна структура наукового спілкування.
- Охарактеризуйте гносеологічні основи науки.
- В чому полягає логічний аспект наукового пізнання?
- Розгляньте принципи верифікації та фальсифікації.
- Розкрийте гносеологічні передумови науки.
- Які Вам відомі критерії і норми науковості?
- В чому полягає структура наукових революцій на думку Т. Куна?
- Як Ви розумієте проблему наукової термінології?
- Розгляньте філософський аналіз методів наукових досліджень.

- Як Ви розумієте проблему редукціонізму/антиредукціонізму в сучасній філософії науки?
- В чому полягає особливість наукового пізнання, як інноваційного процесу?
 - Як Ви розумієте лінгвістичну парадигму в структурі гуманітарно-наукової методології.
- В чому полягає герменевтика науки в інтерпретації М. Гайдеггера?
- Яка суть і специфіка поняттєвих структур істини за визначенням М.Фуко?
- В чому полягають ідеї персоналізму Е. Муньє?

3. Мовна культура і стиль мислення лікаря та фармацевта.

- Охарактеризуйте особливості вживання медичної термінології в розмовному стилі в процесі спілкування з пацієнтом.
- Які вимоги до онлайн-консультування та мовленнєвої комунікації в інтернет-аптеках як новітніх способів спілкування між фармацевтом і пацієнтом?
- Опишіть різновиди логічних помилок у мовленнєвій комунікації фармацевта.
- Яка Вам відома полеміка у мовленнєвій комунікації фармацевта. Різновиди суперечок?
 - Розгляньте основні форми мовленнєво-комунікативної поведінки фармацевта: монолог, діалог, полілог.
- Які Вам відомі стилі комунікативної поведінки фармацевта під час розв'язання конфліктів?
 - Які Вам відомі стратегії ввічливої мовленнєвої поведінки Брауна-Левінсона (позитивна, негативна, пряма, відсутність ввічливості)?
- Розгляньте основні функції мовленнєвої комунікації (емоційно-виражальна, звертально-апелятивна, повідомлювально-репрезентативна та ін.).
 - Який зв'язок мовленнєвої комунікації з іншими науковими дисциплінами про людину?
 - Як Ви розумієте поняття комунікативного кодексу фармацевта (правдивість, істинність мовлення, вірність мовця собі або щирість)?
 - В чому полягає суть і природа комунікативних невдач (девіацій). Типологія комунікативних невдач?
- Які особливості ведення комунікації в кризових і конфліктних ситуаціях?
- Які вимоги щодо рекламної комунікації у фармацевтичній галузі?
- Які вимоги щодо особливостей документообігу у фармацевтичній галузі?
- Охарактеризуйте культуру мовлення як один із складників професійного іміджу фармацевта (провізора).

- Які Ви знаєте принципи і та правила ефективного ділової комунікації у сфері фармації?
- Яка роль комунікативного контакту між провізором (фармацевтом) і слухачькою аудиторією. Прийоми активізації уваги слухачів?
- Представте основні різновиди запитань та їхні функції у мовленнєвій комунікації фармацевта.
- Які Вам відомі правила аргументації. Способи аргументації. Універсальні прийоми ефективної аргументації?
- Які вам відомі логіко-емоційні основи мовленнєвої комунікації фармацевта. Закони логіки та їхнє використання у професійній комунікації?

Тема 7.

Теоретичні методи пізнання в сучасній фармацевтичній науці і практиці.

ПЛАН

1. Поняття наукової теорії. Структура теорії. Феноменологічні, пояснючі, генетичні, еволюційні теорії та їх особливості.
2. Нові медико-фармацевтичні технології та інтегрально-системна медицина.

Методичні рекомендації

1. Поняття наукової теорії. Структура теорії. Феноменологічні, пояснючі, генетичні, еволюційні теорії та їх особливості.
 - Як Ви розумієте феномен науки. Критерії науковості?
 - Які функції наукового знання у фармації?
 - Охарактеризуйте та опишіть методи прогнозування у медицині та фармації?
 - Які функції науки як соціального інституту?
 - В чому полягає проблема класифікації наук?
 - Яку класифікацію критерію складності запропонував О. Конт?
 - Яку класифікацію наук запропонували Г. Гегель та Ф. Бекон?
 - Охарактеризуйте емпіричний, теоретичний та метатеоретичний рівні наукового пізнання.
 - Які Ви знаєте форми наукового пізнання раціоналізму Нового часу та позитивізму другої половини XIX-XX століть?
 - Представте основні компоненти теорії у медицині та фармації

- В чому полягає наукова картина світу та які її основні компоненти?
- Яку науково-дослідну програму пропонує І. Лакатош?
- Яка еволюційна модель розвитку науки С. Тулміна?
- В чому полягає методологічний «анархізм» П. Фейєрабенда?
- Якими є загальні закономірності розвитку науки?
- В чому полягає діалектико-матеріалістична модель розвитку науки?
- В чому полягає суть концепції фаллібілізму?
- Яка суть кумулятивної моделі розвитку науки?
- Поняття парадигми у науковій концепції Т. Куна?

2. Нові медико-фармацевтичні технології та інтегрально-системна медицина.

- Які сучасні підходи щодо розуміння сутності здоров'я людини?
- Розгляньте аксіологію здоров'я молоді у сучасній філософській антропології.
 - Який вплив способу життя, екологічних та генетичних факторів на якість і тривалість життя людини?
- Які Вам відомі біоетичні та медико-соціальні аспекти збереження здоров'я людини ?
- Які наукові засади профілактики найпоширеніших неінфекційних захворювань сучасності?
- Охарактеризуйте інтегральну систему медицини як альтернативу сучасній вузькоспеціалізованій медицині.
- Назвіть основні компоненти побудови загальної медичної теорії: концепції хвороб цивілізації, екологічні концепції, етіологічні підходи.
- Вчення про стрес, адаптаційний синдром, холістична медицина.
- Які сучасні вектори фундаментальних досліджень у фармації?
- Яка роль біофармації у формуванні фармацевта?
- Які вимоги щодо впровадження дистанційних теорій навчання у фармації?
- Розкрийте суть фармацевтичної економіки?
- Які технології професійної підготовки фармацевтів?
- Які проблеми інформатизації сучасної вищої фармацевтичної освіти в Україні та засоби їх вирішення?
- Які Вам відомі методи оброблення інформації та які вимоги до визначення валідності матеріалів дослідження?
- Які вимоги до експертного оцінювання у визначенні ефективності лікарських засобів?

- Яка роль інформатизації фармацевтичного ринку в забезпеченні управління обігом лікарських засобів?
- Які Вам відомі вимоги до використання технології дистанційного навчання для забезпечення безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів?
- Яка роль фармації у вирішенні проблеми створення первинної ланки охорони здоров'я?
- Розгляньте метод аналогії в діагностичному процесі. Проблема істинності діагнозу і джерела діагностичних помилок.

Тема 8.

Методи і форми психо-гуманітарного пізнання в фармацевтичній науці і практиці

ПЛАН

1. Специфіка гуманітарного пізнання. Об'єкт гуманітарного пізнання.
2. Місце медицини і фармацевтики в системі гуманістичного пізнання.
3. Принципи психосоматичного і духовного синергізму лікаря і хворого, фармацевта і пацієнта.

Методичні рекомендації

1. Специфіка гуманітарного пізнання. Об'єкт гуманітарного пізнання.
 - Яка специфіка об'єктів соціогуманітарних наук?
 - Гуманітарні науки як науки про дух. Людиномірність гуманітарних наук.
 - Роль групових інтересів, соціальних установок, цінностей та ідеалів у пізнанні соціокультурних явищ.
 - Представте еволюцію соціогуманітарного пізнання та його методології.
 - Які основні етапи розвитку предмета і методів соціогуманітарного пізнання.
 - Розгляньте уявлення про життя людини таких філософів як: Бекон, Гоббс, Декарт, Локк, Руссо, Вольтер, Вольф.
 - Який вплив методів емпіризму, раціоналізму та сенсуалізму на розвиток експерименту?
 - Який вплив методів емпіризму, раціоналізму та сенсуалізму XVII ст. на розвиток гуманітарного знання?
 - Який розвиток історичних наук в сер. XIX ст. (І. Гердер, І. Кант, Ф.В. Шеллінг, Г.В.Ф. Гегель)?
 - Яка специфіка сучасного соціогуманітарного знання?
 - Розгляньте системний підхід в гуманітарних науках, його особливості та функції.

- Охарактеризуйте сучасну філософію гуманітарного пізнання: парадигми і дискурс
- Яка суть феноменології як засобу соціогуманітарного пізнання?
- Розкрийте суть феноменологічної редукції як методу дослідження.
- Розгляньте поняття «ейдосу» у феноменології. Яка сутність ейдетичної редукції?
- Який зміст філософії М. Гайдеггера, її вплив на медицину і фармацію?
- Розгляньте поняття герменевтики як методологічної основи соціогуманітарного знання.
- Які етапи герменевтичного кола за Г.-Г. Гадамером?
- Як Ви розумієте термін структуралізм та постструктуралізм як пошук трансцендентальних підстав науки?
- Розкрийте суть аналітичної філософії як методології соціогуманітарного пізнання.

2. Місце медицини і фармацевтики в системі гуманістичного пізнання.

- Який зв'язок медицини та фармації з іншими науками?
- Як Ви розумієте терміни епістемологія, когнітологія та соціологія гуманітарного знання?
- Яка специфіка пізнання світу людської суб'єктивності в системі: лікар-хворий, лікар-колега, провізор-хворий, провізор-лікар, фармацевт-фармацевт?
- Які Вам відомі способи конструювання і пізнання особистісного смислу життєвого світу хворого: емпатія, розуміння, інтуїція, витлумачення?
- Розгляньте актуальні етичні проблеми сучасної медицини.
- Як Ви розумієте поняття моральний вимір відповідальності лікаря та фармацевта?
- Розгляньте основні принципи медичної фармації.
- Яка сучасна фармацевтична промисловість України?
- Охарактеризуйте природничо-науковий та гуманістичний підхід до хворого.
- Які перспективи розвитку української фармації?
- Представте основні принципи охорони здоров'я зарубіжних країн.
- Розгляньте розвиток фармацевтичної науки в Україні, роль видатних українських вчених.
- Розгляньте перспективи формування світового фармацевтичного ринку.
- Яка роль етики та деонтології у системі фармацевтичної освіти ?
- Які Вам відомі філософські проблеми медицини і фармацевтики?
- Як Ви розумієте термін філософське пізнання. Яка специфіка медичного пізнання?
- Охарактеризуйте проблему свідомості у медицині, фармації та філософії.

- Як Ви розумієте термін «гуманізм» з позиції філософського підходу.
- Охарактеризуйте термін духовне життя суспільства із філософської позиції.
- Як Ви розумієте поняття діалектика — філософська основа медицини?

3. Принципи психосоматичного і духовного синергізму лікаря і хворого, фармацевта і пацієнта.

- Дайте визначення понять фармацевтична етика та деонтологія.
- Розгляньте головні принципи науководослідної етики.
- Проаналізуйте структуру готовності майбутніх лікарів до професійної комунікації.
- Як Ви розумієте термін культура мовлення як складник професійного іміджу лікаря та фармацевта?
- Розгляньте основні принципи та правила успішної комунікації у сфері фармації та медицини?
- Представте вимоги до налагодження комунікативного контакту між фармацевтом та слухачькою аудиторією. Застосування прийомів активізації уваги слухачів?
- Які Ви знаєте основні види запитань та їхні функції у мовленнєвій комунікації фармацевта та лікаря?
- Назвіть основні правила аргументації. Способи аргументації. Універсальні прийоми ефективної аргументації?
- Які Ви знаєте основи мовленнєвої комунікації фармацевта та лікаря. Пригадайте основні закони логіки та їхнє використання у професійній комунікації?
- Охарактеризуйте взаємовідносини фармацевта і хворого.
- Розгляньте основні положення етичного кодексу фармацевтичних працівників України.
- Розкрийте суть фармацевтичної етики та деонтології.
- Які Вам відомі дослідження професійної компетентності майбутніх фармацевтів та лікарів?
- Розкрийте алгоритм спілкування провізорів з пацієнтом в аптеці.
- Як Ви розумієте професійне спілкування працівників фармації?
 - Які є вимоги до встановлення психологічного контакту у спілкуванні фармацевта з пацієнтом?
- Розкрийте чинники позитивного впливу на співрозмовника: мова, професійні вміння, тактовність, ерудиція.
- Які Ви знаєте психологічні механізми розуміння: охарактеризуйте види емпатії.
- Розкрийте психологічні особливості роботи провізора з відвідувачами аптек та медичними працівниками.

- Охарактеризуйте особливості механізмів міжособистісного спілкування, зокрема таких, як емпатія, ідентифікація, рефлексія.

Тема 9.

Пізнання хворого в системі провізор-пацієнт. Репродуктивне і творче в діяльності фармацевта

ПЛАН

1. Специфіка психо-фармацевтичного пізнання в системі провізор-хворий.
2. Емоційна та волюва площина пізнавального контакту з пацієнтом. Етапи пізнавально-емоційного контакту з хворим клієнтом.
3. Креативно-творчі компоненти діяльності менеджера-фармацевта.

Методичні рекомендації

1. Специфіка психо-фармацевтичного пізнання в системі провізор-хворий.
 - Як Ви розумієте основи раціонального застосування лікарських засобів у хворих різних вікових категорій?
 - Яка оцінка ефективності та безпеки лікарських засобів при різних станах?
 - Розгляньте особливості забезпечення фармацевтичної опіки.
 - Як Ви розумієте критерії її ефективності та безпеки лікарської терапії.
 - Які Ви знаєте загальні принципи фармакотерапії?
 - Як виглядає оцінка клінічної ефективності фармакотерапії?
 - Проаналізуйте систему фармакологічного нагляду в Україні та світі.
 - Які принципи попередження взаємодії лікарських засобів для їх раціонального застосування.
 - Назвіть етичні принципи взаємовідносин пацієнта та фармацевта.
 - Які можуть бути типи побічних реакцій та які їх клінічні прояви?

- Чому виникає лікова хвороба як наслідок нераціонального застосування лікарських засобів?
- Як Ви розумієте поняття доказової медицини як одного із основних інструментів забезпечення раціональності фармакотерапії?
- Яка нормативно-правова база самолікування та яка участь провізора у ньому?
- Які Вам відомі стани, що легко підлягають медикаментозній корекції і віднесені до самолікування?
- Які Ви знаєте стани, які легко підлягають медикаментозній корекції і віднесені до самолікування у фармацевтичній практиці?
- Які Вам відомі клініко-фармацевтичні підходи до застосування лікарських засобів?
- Яка роль етики та деонтології у системі фармацевтичної освіти?
- Які Вам відомі вікові особливості застосування лікарських засобів?
- Що Вам відомо про доказову медицину, як одну із основних інструментів забезпечення раціональності фармакотерапії?
- Які вимоги до налагодження комунікативного зв'язку в системі провізор-пацієнт?

2. Емоційна та вольова площина пізнавального контакту з пацієнтом. Етапи пізнавально-емоційного контакту з хворим клієнтом.

- Назвіть етапи пізнавально-емоційного контакту з хворим клієнтом.
- Яка атмосфера психо-пізнавального патенту.
- Опишіть емоційно-візуальний компонент поведінки хворого.
- Охарактеризуйте особливості емоційної сфери медичного працівника.
- Представте особистість пацієнта та ефективність психологічного контакту з ним.
- Назвіть основні чинники впливу на професійну діяльність медичного працівника.
- Розгляньте особливості взаємодії медичної сестри та пацієнта.
- Як Ви розумієте синдром емоційного вигорання у медичній сфері та фармації.
- Назвіть основні методи вивчення психологічних аспектів медичної праці.

- Які професійні деформації, що виникають у медичних працівників?
- Виокреміть основні завдання психології медичного працівника.
- Представте основні критерії ефективності лікування в медицині.
- Назвіть етапи налагодження взаємин із лікаря із пацієнтом.
- Якою є побудова клініко-психологічного дослідження?
- Яка специфіка пізнання світу людської суб'єктивності в системі: лікар-хворий, провізор-хворий?
 - Опишіть переживання внутрішньої хвороби пацієнтом як характеристики суб'єктивної сторони захворювання.
 - Якими є особистісні реакції пацієнтів на соматичні страждання?
 - Якими є типи особистісної реакції пацієнта на захворювання за Б. А. Якубовим?
 - Охарактеризуйте типи ставлення пацієнтів до хвороби за А.Е. Лічко.
 - Якими є у пацієнтів вікові особливості переживання внутрішньої картини хвороби.

3. Креативно-творчі компоненти діяльності менеджера-фармацевта.

- Які є особливості застосування креативного менеджменту у медицині та фармації.
- Охарактеризуйте творчий потенціал менеджера-фармацевта.
- Назвіть методи розвитку творчих ідей та розвитку креативності.
- Як Ви розумієте поняття діагнозу як єдність репродуктивного і продуктивного в пізнанні патологічних процесів?
- Яка структура та етапи творчого процесу?
- Дайте визначення термінам інсайт, інтуїція як способи та форми пізнання і творчості?
- Представте розвиток творчих здібностей у фармацевта?
- Назвіть основні фактори та методи активізації творчого мислення учених, винахідників (медитація, мозгова атака, суб'єктивна аналогія, мислений експеримент).
- Розгляньте креативно-творчі компоненти діяльності менеджера-фармацевта.
- Проаналізуйте особливості мотиваційної сфери працівників медицини та фармації.
- Розгляньте професійне навчання як основний напрямок професійного розвитку?
- Креативні методи професійного вибору фармацевтів.

- Розгляньте ділове спілкування як комунікація та взаємодія у медичній та фармацевтичній практиці.
- Представте етику ділових комунікаційних процесів.
- Проаналізуйте розвиток самоусвідомлення та емоційного інтелекту у медичних працівників та фармацевтів.
- Проаналізуйте особливості формування навичок ефективного спілкування та переконання фармацевтів.
- Розгляньте прийоми поведінки менеджера –фармацевта у конфліктних ситуаціях.
- Які вимоги до менеджера у конфліктних ситуаціях
- Як Ви бачите розвиток соціально-психологічних якостей менеджера-фармацевта?
- Охарактеризуйте цільове планування роботи менеджера-фармацевта.
- Які Вам відомі напрямки фармацевтичного обслуговування населення?

Тема 10.

Фармацевтична наука і практика в системі культури

ПЛАН

1. Історичні взаємовідносини наукової медицини і фармацевтики з традиційною медициною і фармацевтичною культурою.
- 2 Роль корпоративної культури при формуванні системи соціальної відповідальності фармацевтичних операцій.
- 3 Основні концепції медицини та фармації.

Методичні рекомендації

1. Історичні взаємовідносини наукової медицини і фармацевтики з традиційною медициною і фармацевтичною культурою
 - Яка специфіка медико-фармацевтичного пізнання?
 - Яке місце фармацевтичної науки в науковому знанні і пізнанні?
 - Які Історичні форми медичного і фармацевтичного знання?
 - Охарактеризуйте об'єкт і предмет медико-фармацевтичного пізнання.

- Представте методології фармацевтичного знання і практики.
- Які Вам відомі методи і засоби дослідження в медицині і фармації?
- Розгляньте сучасні теорії медицини і фармацевтики.
 - Якими є історичні взаємовідносини наукової медицини і фармацевтики з традиційною медициною і фармацевтичною культурою?
- Як Ви розумієте раціональне обґрунтування у прийнятті рішень сучасним фармацевтом?
- Яка філософська дисципліна здійснює аналіз процесу пізнання ? У чому він полягає ?
- Як Ви розумієте процес медико-фармацевтичного пізнання ?
 - Сучасні технології виявлення нових знань у медико-фармацевтичних дослідженнях.
- Які Вам відомі загальні принципи фармакотерапії?
- Представте міжнародний досвід становлення та розвитку соціальної фармації.
- Яке завдання фармації у вирішенні проблеми створення первинної ланки охорони здоров'я?
- Розгляньте основні принципи медицини і фармації.
- Розкрийте значення деонтології у фармацевтичній сфері.
- Які перспективи розвитку сучасної фармації?
- Представте методи пізнання в сучасній фармацевтичній науці.

2 . Роль корпоративної культури при формуванні системи соціальної відповідальності фармацевтичних операцій.

- Розкрийте поняття і сутність корпоративної культури у фармацевтичній практиці.
- Опишіть теоретичні підходи та методи оцінки корпоративної культур.
- Розгляньте модель корпоративної культури у фармації.
- Представте теоретичні підходи та методи оцінки корпоративної культури.
- Розгляньте моделі соціальної відповідальності.

- Як Ви розумієте сутність і складники соціальної відповідальності людини, її значення в забезпеченні стійкої позитивної соціальної динаміки з позиції соціальної філософії?
- Як Ви розумієте термін корпоративна соціальна відповідальність.
- Представте комплексну модель управління соціальною відповідальністю у мережі фармацевтичних осередків.
- Як Ви бачите взаємозв'язок соціально відповідальної поведінки і стратегії розвитку організації?
- В чому на Вашу думку полягає узгодження інноваційної політики організації з принципами соціальної відповідальності?
- Як Ви розумієте поняття соціальної відповідальності підприємства у процесі професійного добору персоналу?
- Які перспективи працевлаштування та адаптації нових працівників на засадах соціальної відповідальності?
- В чому полягає особистісний та професійний розвиток персоналу в контексті формування соціально відповідального бізнесу?
- Як Ви бачите особистісний та професійний розвиток персоналу в контексті формування соціально відповідального бізнесу?
- Проаналізуйте поняття соціального пакету як складника програм корпоративної відповідальності.
- В чому полягає соціальна відповідальність підприємства у сфері інтелектуальної та інформаційної безпеки?
- Які завдання корпоративних благодійних соціальних проектів та програм як вияву соціальної відповідальності бізнесу у сфері медицини і фармації.
- Розкрийте сутність і значення моніторингу корпоративної соціальної відповідальності.
- Які вимоги до соціальної звітності і аудиту як інструментів забезпечення прозорості та інформованості в питаннях корпоративної соціальної відповідальності?

3. Основні концепції медицини та фармації

- Які принципи, функції та методи маркетингу в медицині і фармації?

- Розгляньте концепцію соціально-орієнтованого маркетингу у медицині та фармації.
- Проаналізуйте фактори зовнішнього середовища маркетингу в медицині і фармації.
- Яка роль маркетингового інструментарію в сфері медичних послуг та фармацевтичного забезпечення?
- Проаналізуйте медичне обслуговування в світлі концепції маркетингу послуг.
- Які особливості реалізації медичних послуг та яка специфіка маркетингу платних медичних послуг?
- Яка маркетингова політика при впровадженні високих технологій в медицину та фармацію?
- Представте економіко-математичні методи дослідження ринку медичних послуг.
- Проаналізуйте особливості маркетингової діяльності у зв'язку з впровадженням в медицину та фармацію високих технологій.
- Які фактори впливають на ціноутворення медичних послуг?
- Розгляньте основні складові платної медичної послуги.
- Представте Бізнес-план фармацевтичної фірми та медичного закладу.
- Яка конкурентоспроможність та конкуренція в сфері надання медичних послуг?
- Яка стратегічна та збутова функція маркетингу в охороні здоров'я?
- Яка суть методу анкетування – як метод маркетингового дослідження в медицині та фармації?
- Які принципи організації маркетингових досліджень?
- Розкрийте метод прогнозування в розвитку ринку медичних послуг та фармацевтичного ринку.
- Які обов'язкові вимоги до фаховій кваліфікації та професіоналізму персоналу виставки у галузі охорони здоров'я?
- Яка роль фармацевтичної логістики у збутовій та рекламній політиці фармацевтичних фірм?
- Яка роль комунікації на ринку медичних послуг. Концепція розробки ефективних комунікацій у фармацевтичній сфері?

Пропоновані теми для написання рефератів та есе:

1. Пізнання як процес цілеспрямованого, активного відображення дійсності в свідомості людини.
2. Природа фармацевтичного пізнання.
3. Закономірності пізнавальної діяльності людини.
4. Пізнавальні можливості та здібності.
5. Передумови, засоби та форми пізнання.
6. Об'єкт та суб'єкт фармацевтичного пізнання.
7. Відношення знання до дійсності.
8. Закони функціонування фармацевтичного знання.
9. Умови та критерії істинності та достовірності фармацевтичного знання.
10. Суспільно-історичний характер процесу пізнання.
11. Пізнання та практика.
12. Вплив суспільного середовища на процес пізнання конкретної особи.
13. Пізнавальна творчість.
14. Пізнання як процес освоєння реального світу.
15. Природні форми відображення.
16. Конструктивні схеми речей і процесів, що складають фармацевтичну реальність.
17. Вплив фармацевтичної термінології на пізнавальний процес у свідомості індивіда.
18. Дійсний світ та його ототожнення з мовною реальністю.
19. Джерела фармацевтичних знань.
20. Розбудова адекватного фармацевтичного знання завдяки категоріям розуміння та тлумачення.
21. Мовна реальність та її підвид, - фармацевтична термінологія.
22. Об'єктивні та суб'єктивні характеристики істини.
23. Омана як деформоване відображення.
24. Критерії розрізнення між істиною та хибною у фармацевтичному пізнанні.
25. Людське знання як діалектична єдність об'єктивного та суб'єктивного.

Завдання для самостійної роботи

1. Дефініція та розрізнення між наукою, ілюзією та міфом.

2. Поєднання істини та суб'єктивно-практичного, гуманістичного аспекту у діяльності фармацевта.
3. Абсолютні і відносні характеристики істини.
4. Стійкий та сталий характер істини у фармацевтичному пізнанні.
5. Два основні напрями в теорії пізнання – матеріалізм та ідеалізм.
6. Інтуїтивне пізнання у свідомості фармацевта.
7. Пізнання та свідомість.
8. Відчуття як психофізичний пізнавальний процес.
9. Розум як сукупність пізнавальних та аналітичних здібностей людини.
10. Істина як правильне відображення об'єктивної дійсності у свідомості людини.
11. Трактатування істини, що ґрунтується на принципі кореспонденції.
12. Когерентні теорії істини.
13. Істина у конструктивістських теоріях.
14. Розуміння істини у консенсусних теоріях.
15. Істина у некласичній філософії.
16. Наукові традиції і неповторність творчої індивідуальності вченого, медика, фармацевта.
17. Сутність пізнавального процесу фармацевта, його закономірності та принципи.
18. Структура і методи пізнання.
19. Дефініція та основні ознаки наукової гіпотези, концепції, теорії.
20. Емпіризм та раціоналізм у гносеології Нового часу.
21. Проблема активності суб'єкта у пізнавальному процесі.
22. Скептицизм у сфері пізнання.
23. Філософська концепція агностицизму.
24. Гносеологічний оптимізм.
25. Сенсуалістична теорія пізнання.
26. Чуттєво-досвідний характер фармацевтичних знань.
27. Відчуття, сприймання, уявлення як форми чуттєвого пізнання.
28. Розсудкове та розумне мислення.
29. Співвіднесення чуттєвого і раціонального пізнання у фармацевтичній науці.
30. Процес пізнання на науковому та донауковому рівні.

Методи навчання.

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання: усне обговорення питань теми із залученням більшої частини студентів групи; бліц-опитування; дискусії з проблемних ситуацій — проблемний метод; реферативні виступи та їх обговорення; тестування студентів в письмовій формі; виконання письмових завдань; вирішення задач тощо.

Методи контролю .

Види контролю — поточний і підсумковий. Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану — залік. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння навчального матеріалу. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять за 4-ри бальною (національною) шкалою: усне опитування, письмові завдання, тести, реферати, ессе тощо. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни "Теорія пізнання і фармація" є семестровий залік. Ця форма підсумкового контролю є складовою кредитно-трансфертної системи навчання і полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі виконаних ним вищеназваних видів робіт на практичних заняттях. Семестровий залік з дисципліни " Теорія пізнання і фармація " (курс за вибором) проводиться після завершення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

Оцінювання усної відповіді:

"5" - студент правильно, в повному обсязі розкрив теоретичне питання, володіє філософською та фармацевтичною термінологією і категоріально-понятійним апаратом, може самостійно мислити, аналізувати питання, ставити і розкривати проблеми, пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями, чітко і логічно відповідає на поставлені запитання;

"4" - студент достатньо повно розкрив суть питання, володіє філософськими та фармацевтичними поняттями, але визначив не всі характерні властивості процесу або явища, категорії чи проблеми, не демонструє здатність до творчого самостійного мислення у вирішенні поставлених проблем, не вміє пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями, не зовсім чітко і логічно відповідає на запитання;

"3" - студент лише частково розкрив зміст питання, не повністю визначив суттєві аспекти питання: риси, функції, види, форми тощо, допустив деякі помилки принципового характеру, недостатньо володіє категоріально-понятійним апаратом, не може відповісти на поставлені запитання.

Оцінювання дисципліни "Теорія пізнання і фармація " (курс за вибором) здійснюється

з врахуванням середнього арифметичного із загальної кількості балів (за всі форми навчальної діяльності), набраної студентом при засвоєнні навчальної дисципліни.

Оцінювання навчальної діяльності.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за національною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином: $x = \text{СА} * 200 / 5$.

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4,45	178	3,92	157	3,37	135
4,97	199	4,42	177	3,89	156	3,35	134
4,95	198	4,4	176	3,87	155	3,32	133
4,92	197	4,37	175	3,84	154	3,3	132
4,9	196	4,35	174	3,82	153	3,27	131
4,87	195	4,32	173	3,79	152	3,25	130
4,85	194	4,3	172	3,77	151	3,22	129
4,82	193	4,27	171	3,74	150	3,2	128
4,8	192	4,24	170	3,72	149	3,17	127

4,77	191	4,22	169	3,7	148	3,15	126
4,75	190	4,19	168	3,67	147	3,12	125
4,72	189	4,17	167	3,65	146	3,1	124

Методичне забезпечення . Для успішного оволодіння знаннями з дисципліни “Теорія пізнання і фармація” (курс за вибором) студентам пропонуються підручники, навчальні посібники з курсу, тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, індивідуальні завдання, методичні рекомендації по вивченню тем практичних занять і самостійної роботи, питання тестового контролю, завдання для самостійної роботи, тощо.

Перелік питань для поточного контролю студентів

1. Філософська теорія пізнання, генеза розвитку.
2. Класичний образ пізнання
3. Епістемологія Античності, Середньовіччя, Нового часу, діалектичного матеріалізму, еволюційна епістемологія.
4. Сцієнтизм як головна особливість класичного образу пізнання.
5. Пізнання і переживання.
6. Пізнання і розуміння.
7. Пізнання і витлумачення.
8. Пізнання та осягнення дійсності.
9. Історичні форми осягнення дійсності.
10. Предмет теорії пізнання
11. Основні принципи та структура пізнавального процесу.
12. Об’єкт і предмет медико-фармацевтичного пізнання.
13. Фармацевтична наука і практика.
14. Образ сучасної науки.
15. Знання і пізнання.
16. Форми фіксації знання.
17. Антифундаменталізм і плюралізм знання.
18. Форми позанаукового знання: ненаукове, донаукове, паранаукове, лженаукове.
19. Історичні форми медичного і фармацевтичного знання.

20. Істина і правда.
21. Істина і справедливість.
22. Істина і омана.
23. Дезінформація і фальсифікація в медицині і фармації.
24. Індивідуальне і колективне пізнання.
25. Діагностика як специфічна форма пізнання.
26. Місце фармацевтичної науки в науковому знанні і пізнанні.
27. Особливості наукового знання.
28. Джерела виникнення та розвитку науки.
29. Етапи розвитку науки.
30. Загальна характеристика сучасної науки.
31. Методи і засоби пізнання.
32. Методи і засоби дослідження в медицині і фармації.
33. Комп'ютеризація і математизація, їх зв'язок та специфічні особливості.
34. Мова науки.
35. Співвідношення природної і штучних мов в системі науки.
36. Структура мови науки, уніфікація мови науки.
37. Функції мови науки.
38. Мова і мовлення науки.
39. Поняття наукової теорії.
40. Структура теорії.
41. Сучасні теорії медицини і фармацевтики.
42. Функції теорії.
43. Специфіка гуманітарного пізнання.
44. Специфіка медико-фармацевтичного пізнання.
45. Головні концепції творчості в історії науки.
46. Структура та етапи творчого процесу.
47. Наука в системі культури.
48. Історичні взаємовідносини наукової медицини і фармацевтики з традиційною медициною і фармацевтичною культурою.
49. Наука і релігія.

50. Наука і філософія.
51. Наука і політика.
52. Наука і мистецтво.
53. Наука і техніка.
54. Критика сцієнтизму і технократизму в медицині.
55. Антисцієнтистська, антитехнократична концепція пізнавального процесу в медицині і фармації.

Рекомендована література

Основна (базова)

1. Філософія: підручник / А.К. Бичко, І.В. Бичко, В.Г. Табачковський. – Київ: ЦУЛ, 2010.
2. Петрушенко В.Л. Філософія: навч. посіб. – Львів: вид-во Львів. політехніки, 2013.
3. Маринюк В.Г. Пізнання. Наукове пізнання. Львів, 1990.
4. Філософія: навчальний посібник / за ред. І.Ф. Надольного. – Київ: Вікар, 2004.
5. Воронюк О.Л. Філософія: підр. для мед. ВНЗ I-IV р.а. – Київ: Медицина, 2015.
6. Гадамер Х.-Г. Істина і метод. – Київ: Юніверс, 2000.
7. Кримський С.Б. Запити філософських смислів. – Київ: ПАРАПАН, 2003.
8. Мир человека: Познай себя / К. Глазкова. – Київ: Преса України, 2007.
9. Національна політика ліків в Україні: сучасний стан та перспективи на майбутнє // Вісник фармакології та фармації. – 2003. – №1
10. Пазенок В.С. Гуманізм: сучасні інтерпретації та перспективи / Пазенок В.С. та ін. – Київ: Український Центр духовної культури, 2001.
11. Петрушенко В.Л. Епістемологія як філософська теорія знання. – Львів: вид-во Держ. ун-ту «Львівська політехніка», 2000.

Допоміжна

1. Зарубіжна філософія ХХ століття. – К., 1993.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я // За заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.

